

Sygn. akt III AUa 1242/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Krzysztof Szewczak (spr.) SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 r. w Lublinie

sprawy A. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury od wcześniejszej daty

na skutek apelacji wnioskodawczyni A. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 16 czerwca 2016 r. sygn. akt VIII U 283/16

oddala apelację.

Jacek Chaciński Elżbieta Gawda Krzysztof Szewczak

Sygn. akt III AUa 1242/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeliczył A. T. emeryturę od dnia(...) tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona domagając się jej zmiany poprzez przeliczenie oraz wypłatę świadczenia również za okres od stycznia do października 2015 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że świadczenie zostało przyznane od miesiąca złożenia wniosku na podstawie art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748).

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie wnioskodawczynie od zaskarżonej decyzji organu rentowego.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

A. T. urodziła się w dniu (...), a wniosek o emeryturę złożyła dnia 12 listopada 2015 r. Decyzją z dnia 17 listopada 2015 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia(...). Z kolei zaskarżoną decyzją z dnia 29 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeliczył A. T. emeryturę od dnia (...)tj. daty nabycia uprawnień do emerytury.

Sąd Okręgowy podkreślił, że pismem z dnia 23 października 2014 r. organ rentowy poinformował wnioskodawczynię, że prawo do przyznanego jej świadczenia przedemerytalnego ustaje wraz z osiągnięciem wieku emerytalnego 60 lat i 6 miesięcy, w więc w jej przypadku (...). Przesłał jej również wniosek o emeryturę i kwestionariusz dotyczący okresów zatrudnienia.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że powyższy stan faktyczny nie był sporny między stronami. Sąd poczynił ustalenia na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, do których zastrzeżeń nie miała żadna ze stron i które nie budziły wątpliwości Sądu.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie wnioskodawczynie od decyzji z dnia 29 grudnia 2015 r., w zakresie początkowej daty wypłaty świadczenia nie jest zasadne.

Powołując się na treść art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 roku, poz. 748, ze zm.) Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Co prawda w myśl art. 100 tej ustawy, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa ex lege, jednak samo spełnienie warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia nie rodzi po stronie organu rentowego zobowiązania z tytułu powstałego świadczenia, gdyż zależy to od złożenia przez uprawnionego stosownego wniosku. Ustawa o emeryturach i rentach z FUS odróżnia bowiem moment powstania prawa od momentu wypłaty świadczenia, które powstaje nie wcześniej niż od miesiąca zgłoszenia wniosku lub wydania decyzji z urzędu (art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy). Ogólną zasadą prawa ubezpieczeń społecznych jest bowiem wypłata świadczenia na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury, lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Istotna jest zatem data wystąpienia z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia. Wnioskodawczynie wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury w dniu 12 listopada 2015 r., wobec czego prawidłowo organ rentowy przyznał jej emeryturę decyzją z dnia 17 listopada 2015 r., a następnie przeliczył ją zaskarżoną decyzją od dnia (...).

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący i nie mają na ich gruncie zastosowania zasady współżycia społecznego, a więc nie ma możliwości odstępstwa od istniejących regulacji prawnych z uwagi na szczególne okoliczności życiowe świadczeniobiorców. Tym samym powoływane przez wnioskodawczynię argumenty dotyczące jej sytuacji zdrowotnej i życiowej nie mogą odnieść skutku.

Mając powyższe na względzie oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ § 51 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od przedmiotowego wyroku złożyła A. T. zaskarżając rozstrzygnięcie w całości i domagając się jego zmiany poprzez naliczenie i wypłatę emerytury za okres od stycznia do października 2015 r.

W uzasadnieniu apelantka podnosiła, że w okresie od 1 sierpnia 2004 r. do 26 grudnia 2014 r. otrzymywała świadczenie przedemerytalne. Przez cały okres pracy i pobierania świadczenia przedemerytalnego były opłacane składki ZUS. W dniu (...) wnioskodawczyni nabyła prawa do emerytury. Wniosek o jej przyznanie złożyła dnia 12 listopada 2015 r. ze względu na poważne problemy zdrowotne. Sąd nie wziął pod uwagę, że przez okres ponad 10 miesięcy organ rentowy nie przysłał ubezpieczonej żadnego monitu w sprawie emerytury i tym samym pozbawił ją środków do życia. Zdaniem skarżącej odmowa wyrównania świadczenia za okres wsteczny narusza zasady współżycia społecznego. Oddalenie odwołania przez Sąd pierwszej instancji apelantka uznała za niesłuszne i krzywdzące dla niej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja podlega oddaleniu jako niezasadna.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Nie istnieje zatem potrzeba szczegółowego ich powtarzania.

W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy właściwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i w oparciu o ustalony w wyniku tej oceny stan faktyczny prawidłowo zastosował obowiązujące przepisy prawne dochodząc do wniosku, iż brak było podstaw do wypłaty i przeliczenia emerytury wnioskodawczyni od wcześniejszej daty.

Jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji z treści art. 129 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 roku, poz. 748, ze zm.) wyraźnie wynika, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Dla daty początkowej wypłaty emerytury decydujące znaczenie ma zatem dzień złożenia wniosku o świadczenie, a nie data spełnienia przesłanek nabycia do niego prawa. Czym innym jest bowiem nabycie prawa od emerytury, a czym innym wypłata świadczenia emerytalnego. Są to instytucje regulowane odrębnymi przepisami, mające różne znaczenie w obrocie prawnym. O nabyciu prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego stanowi art. 100 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zaś o wypłacie art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt II UK 258/15, Legalis nr 1472903, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2015 r., sygn. akt I UK 329/14, Legalis nr 1263222).

Bez znaczenia dla oceny prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia pozostają natomiast powołane w apelacji okoliczności odnoszące się do opóźnionego złożenia przez stronę wniosku o emeryturę z uwagi na problemy zdrowotne wnioskodawczyni. Ustawa wiąże bowiem wypłatę świadczenia emerytalnego ze złożeniem stosownego wniosku przez ubezpieczonego, a nie z wystąpieniem innych czynników, na które wskazuje apelantka. Jak słusznie zauważył przy tym Sąd pierwszej instancji przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący, a dla oceny sytuacji prawnej ubezpieczonych nie mają zastosowania zasady współżycia społecznego. Przepis art. 5 k.c. nie może być podstawą do żądania przyznania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1999 r., sygn. akt II UKN 669/98 OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 597, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa 64/16, Legalis nr 1576372). Szczególna sytuacja zdrowotna czy życiowa wnioskodawczyni nie może być zatem uwzględniona w niniejszym przypadku w sposób skutkujący zmianą zaskarżonego orzeczenia i przyznaniem stronie świadczenia od wcześniejszej daty.

Jednocześnie należy podkreślić, iż wbrew twierdzeniom A. T. zawartym w apelacji, organ rentowy pismem z dnia 23 października 2014 r. (k.69 a.e.) poinformował wnioskodawczynię, że prawo do pobieranego wówczas przez stronę świadczenia przedemerytalnego ustaje z dniem(...) (w dniu poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury). Zakład Ubezpieczeń Społecznych przesłał ubezpieczonej wniosek o emeryturę oraz kwestionariusz dotyczący okresów zatrudnienia. Wyraźnie zaznaczył przy tym, że powyższe dokumenty należy przedłożyć do dnia (...) i nie wcześniej niż w miesiącu osiągnięcia wieku emerytalnego. A. T. dysponowała zatem pełną informacją w zakresie działań, jakie winna podjąć, aby przyznano jej prawo do świadczenia emerytalnego.

Zaskarżone orzeczenie winno się zatem ostać jako prawidłowe.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawczyni.